KERKBLAD

DE ZAAIER

september 2026

ADRESSEN

Kerkgebouw
Kerkpad 5 (geen postadres)
4694 BG Scherpenisse
0166-611979 (bereikbaar tijdens kerkdiensten)

Predikant
Ds. J. Lohuis (assessor)
Molenstraat 5
4694 BW Scherpenisse
06-45090211
dsjlohuis@kliksafe.nl

Ouderlingen
W. Rijsdijk (voorzitter kerkenraad)
Westkerkseweg 57
4694 PE Scherpenisse
0166-795010

D. Rijsdijk
Stoofstraat 15
4693 RB Poortvliet
06-15323740

Ouderlingen kerkrentmeesters
A.J. van de Breevaart
Molenweg 50
4694 BE Scherpenisse
0166-662877

M.A.G. Eerland
Maluslaan 22
4694 AB Scherpenisse
0166-745011 / 06-3718 1476

Diakenen
J.J. Krijger
Beatrixlaan 27
4694 EE Scherpenisse
06-4841 4022

J.M. Vroegop
Westkerkseweg 45
4694 CX Scherpenisse
06-28307855

B.J.P. Otte (scriba kerkenraad)
Scarpe Ee-laan 42
4694 EM Scherpenisse
06-57723743

Koster
C. van der Slikke
Beatrixlaan 36
4694 EG Scherpenisse
0166-662200

Kerkrentmeester
B.M. Boogert
Havenplein 62
4697 EM Sint-Annaland
06-1286 9439

Organisten
A. van de Breevaart (hoofdorganist)
Korenaar 5
4693 RT Poortvliet

J.C. Geuze
Jan van Bloisstraat 52
4691 HL Tholen

M.H. Troost
Molenstraat 9
4694 BG Scherpenisse

W.M. Eerland
Maluslaan 22
4694 AB Scherpenisse

Kinderoppasdienst in De Hoeksteen
Iedere zondagochtend (deur open vanaf 09.15u)
Evt. ook tijdens doop- of bijzondere diensten
Contactpersoon: Coralien Rijsdijk
06-1539 4693 | 0166-610218

Verenigingsgebouw De Hoeksteen
Margrietlaan 2, 4694 ET Scherpenisse
Beheer: Henk en Anne-Marie den Haan
06-3891 6920

Bankrekeningen:
Diaconie (bijdragen/giften): NL46 RABO 0358 0518 35
Kerk (bijdragen/giften): NL56 RABO 0358 0010 21
Kerk (collectebonnen): NL74 RABO 0385 0183 98

Nalatenschappen/legaten:
Vragen over nalatenschappen of legaten kunt u het beste bespreken met uw notaris.

Mailadressen:
Scriba: info@hervormdscherpenisse.nl
Collectebonnen: collectebonnenscherpenisse@gmail.com

www.hervormdscherpenisse.nl
Postadres kerk: Margrietlaan 2, 4694 ET Scherpenisse

De Zaaier

Kerkblad van de
Hervormde Gemeente Scherpenisse

INHOUD

Meditatie……4
Uit de pastorie……7
Collecten……20
Kerktijden……21
Kerkagenda……22
Lezenswaardig……24
Vlucht naar Genève……30
Puzzels……32

COLOFON

Redactie
Kerkenraad

Uitgave
September 2026 - jaargang 46 nr. 3

Verschijningsdata
Verschijnt 4x per jaar in de maanden maart, juni, september en december

MEDITATIE

Bidden voor de dominee

Door: ds. J. Lohuis

Gelijk het bij mij recht is, dat ik van u allen dit gevoel, omdat ik in mijn hart houde, dat gij, beide in mijn banden, en in mijn verantwoording en bevestiging van het Evangelie, gij allen, zeg ik, mijner genade mede deelachtig zijt. (Filippenzen 1:7).

Onderstaande meditatie komt uit het dagboek *Morgengedachten* van ds. Octavius Winslow. Dit dagboek lees ik 's morgens ter overdenking, opdat mijn gedachten vervuld zouden zijn met geestelijke zaken. Zijn moeder, de bejaarde heilige Mary Winslow, zegt in het voorbericht: 'Het eerste wat ik doe als ik 's morgens wakker wordt, is de Heilige Geest te vragen om bezit van mijn hart en mijn gedachten te nemen. Ze te leiden, te heiligen en te besturen.'

Deze meditatie greep mij aan, niet in de eerste plaats omdat u niet voor mij zou bidden, maar omdat ik ervoer hoe groot de verantwoordelijkheid is om een opziener over de gemeente te zijn. Zo de priester, zo het volk. U als gemeente werd mij als een spiegel voorgehouden. Als Winslow spreekt over gaven, vettigheid, de mate waarin de leraar onderwezen is door Christus, de schatten die hij aan Jezus ontleent, enz. enz., dan voel ik mij verschrompelen door nietigheid. Als Winslow het heeft over beproevingen en smarten dan ben ik het niet altijd eens om die te ontvangen, opdat u zou delen in de vertroostingen en het onderwijs die daaruit kunnen voortvloeien. Dan klaagt mij het gebrek aan zelfverloochening aan. O zo weinig bekommerd om de eer van God en o zo weinig bekommerd om uw heil en, waar een beginsel van genade is, om uw opwas daarin. Deze ellendige gewaarwordingen noodzaken des te meer de bede: Bidt voor mij. Vroeger stond vele jaren wijlen ds. W. van Tuijl in Rijssen. Dikwijls zei hij vanaf de kansel: 'Als u mij vol bidt, dan zal ik u vol preken.' Het zij uw en mijn bevinding. Ik hoop dat de meditatie u tot heilzaam onderwijs is.

Hier volgt dan de tekst uit het genoemde dagboek:
“Het is volkomen waar dat alle leden van Zijn gemeente delen in de genade die God aan de christelijke leraar schenkt. Zij delen erin mee wat hem toebehoort. Al de genade waarmee hij is verrijkt, al de gaven die hem geschonken zijn, alle talenten waarmee hij versierd is, behoren evenzeer aan de gemeente waarover God hem tot een opziener gesteld heeft als aan hen. Dat geldt ook voor al de beproevingen waardoor hij bezocht wordt, al de vertroostingen die zijn smart verzachten, al de krachten die hem staande houden en al de onderscheidingen die hem te beurt vallen.
Er is in de verhouding tussen leraar en gemeente een gemeenschappelijk belang. De leraar besteedt zijn gaven niet enkel voor zijn persoonlijke heiligheid en zaligheid, maar heeft daarmee ook hun heiligheid en zaligheid op het oog. U bent deelgenoten met hem.
Door zijn vettigheid wordt u verrijkt, door zijn magerheid wordt u verarmd. De mate van zijn genade zal ook de mate van uw genade zijn. Naarmate hij door Christus onderwezen en gezegend wordt, zal dat ook voor u het geval zijn. De heerlijkheid die hij verkrijgt door zijn gemeenschapsoefening met God, zal afstralen op u.
De genade die hij aan Jezus ontleent, de schatten die hij vergadert door het onderzoek van Gods Woord, zullen u verrijken. Zo zult u in alles Zijn genade deelachtig worden. Van hoe groot gewicht is het daarom, dat u hem bij alle gelegenheden opdraagt in uw gebed!
Aan het verzuim van deze gewichtige plicht moet veel van de dorheid en onvruchtbaarheid toegeschreven worden, waarover men klaagt bij het horen van het
Woord. U had wellicht de gewoonte gehad om het verlaten van Gods huis op de leer die u hebt horen verkondigen te vitten. U hebt de preek bestudeerd en daarover een negatief oordeel gegeven. Over de dominee hebt u bitter geklaagd, omdat u het waardeloos vond wat hij gezegd had.
In alle teerheid en getrouwheid wensen wij de vraag tot uw geweten te richten:
‘Bidt u voor uw leraar?’
Hierin moet het grote kwaad gezocht worden, waarover u treurt. U hebt over

uw leraar geklaagd bij anderen, maar helaas vaak en bitter. Het zij tot uw verootmoediging gezegd. Maar hebt u ook over hem geklaagd bij de Heere? Hebt u er nooit met ernst over nagedacht dat de tekortkoming op de kansel, waarover u klaagt, in zeer nauw verband kan staan met uw tekortkoming in de binnenkamer, waarvan u zich niet eens bewust bent?

U hebt het gebed voor uw leraar nagelaten. U hebt verzuimd om in bijzondere, vurige voorbidding bij de Heere het instrument te gedenken, waarvan uw toename in het geestelijk leven zozeer afhankelijk is. U hebt tot hem opgezien als het kanaal van genade, maar u hebt verzuimd aan Jezus om die genade te vragen, waarvan hij slechts het kanaal is. U hebt van zijn bediening lering en troost verwacht, maar u hebt verzuimd de zalving voor hem te vragen, waardoor hij in staat is om u te bevestigen in de waarheid of u te vertroosten in smart.
U hebt wellicht een schaarsheid van gedachten bij hem opgemerkt. U voelde een gebrek aan kracht in zijn bediening, maar u hebt dit niet toegeschreven aan uw eigen armoede. U vergat om voor hem te bidden. U hebt u verwonderd over het gebrek aan medelijden in de uitoefening van zijn herderlijke plichten. Maar u hebt vergeten met hem mee te leven in zijn grote verantwoordelijkheid en verdriet. Uw leraar is zeer belast geweest boven zijn macht. De oorzaak van een onvruchtbaar horen van het Woord kan dichter bij u liggen dan u wel vermoedt. Er was van uw zijde nalatigheid in het gebed en gebrek aan meeleven. Daarom heeft God een tekortkoming in kracht en medelijden bij hem toegelaten."

Daarom gemeente: Bidt voor mij, opdat het Woord des Heeren zijn loop hebbe en verheerlijkt worde (vgl. 2 Thess. 3:1). Maar als u een oprecht gebed mag bidden voor mij, zult u volgens Winslow er zelf ook een groot voordeel uit halen. De HEERE zij ons genadig.

UIT DE PASTORIE

Geliefde gemeente,

Naar aanleiding van de preek van zondagmorgen 2 augustus jl. over 2 Kronieken 34:29-33, waarin koning Josia een verbond maakte met de Heere, neem ik een gedeelte over van ds. Thomas Boston. De puriteinen kenden de gewoonte om een persoonlijk verbond met de Heere te maken. Hier volgt een voorbeeld:

“Ik, Mr. Thomas Boston, prediker van het Evangelie van Christus, ben van nature een afvallige van God, een vijand van de grote Jehova, en dus een erfgenaam van de hel eb de toorn die in mijzelf geheel verloren ben vanwege mijn erf- en dadelijke zonden, en mijn ellende hierdoor. Ik ben enigermate gevoelig gemaakt over mijn verloren staat en van mijn behoeft, ja mijn absolute behoefte aan een Zaligmaker, zonder Wie ik eeuwig verloren moet gaan. Ik geloof dat de Heere Jezus Christus, de eeuwige Zoon van de eeuwige God, niet alleen bekwaam is om mij te verlossen door Zijn dood en lijden, maar ook gewillig is om mij te verlossen van mijn zonde en van de last van de toorn die ik vanwege de zonde verdiend heb – op voorwaarde dat ik geloof, tot Hem kom om de zaligheid, en Hem hartelijk aanneem in al Zijn ambten, en instem met de voorwaarden van het verbond. Zoals ik hiervoor bij verschillende gelegenheden een uitdrukkelijke en plechtige instemming met de voorwaarden van het verbond gegeven heb, en een persoonlijk verbond met Christus ben aangegaan, zo verklaar ik daarom nu – nu ik geroepen ben om het grote en gewichtige werk van de bediening van het Evangelie op mij te nemen, waartoe ik geheel onbekwaam ben – dat ik al mijn vorige verbintenissen, hetzij sacramenteel of welke ook, als de mijne erken en daarbij blijf, en dat ik nu opnieuw mijn verbond met God vernieuw.

Heden begeef ik mij hierbij plechtig in een verbond, en verbind ik mij om voor de Heere te zijn, en geef ik zonder enig voorbehoud mijzelf, mijn ziel, lichaam,

geestelijke en tijdelijke belangen plechtig over aan de Heere Jezus Christus. Ik stem hierbij vrijwillig in met de voorwaarden van het verbond, zoals ze beschreven staan in de Heilige Schrift, het woord der waarheid. Met mijn hart en ziel neem ik Christus aan in al Zijn ambten. Ik neem Hem aan als mijn profeet om mij te onderwijzen; ik besluit en verbind mij om in Zijn kracht Zijn onderwijzingen op te volgen, dat wil zeggen te streven om die op te volgen. Ik neem Hem aan als mijn Priester om alleen door Zijn dood en verdienste zaliggemaakt te worden, ik doe afstand van mijn eigengerechtigheid als een wegwerpelijk en maanstondig kleed (Jes. 64:6; Jes. 30:22). Ik ben tevreden om met Zijn gerechtigheid alleen bekleed te worden, en geheel van vrije genade te leven. Evenzo neem ik Hem aan als mijn Advocaat en Voorbidder bij de Vader. Tenslotte neem ik Hem aan als mijn Koning, om in mij te regeren en over mij te heersen. Ik doe afstand van alle 'andere heren' naast Hem (Jes. 26:13), de zonden en het eigen ik, en in het bijzonder van mijn voornaamste afgod. In de kracht van de Heere besluit en verbind ik mij hierbij om Christus als mijn soevereine Heere en Koning aan te kleven, in sterven en in leven, in voorspoed en in tegenspoed, ja voor altijd, en me in te spannen om te worstelen in Zijn kracht tegen alle bekende zonde. Ik verklaar plechtig dat, welke zonde ook in mijn hart uit mijn gezicht verborgen ligt, ik weiger aan die zonde toe te geven, ik die zonde verafschuw, en dat ik in de kracht van de Heere ernaar streef om die zonde te doden, wanneer het de Heere behaagt mij die zonde te doen zien. En dit plechtig verbond maak ik als in de tegenwoordigheid van de levende, hartdoorzoekende God, en ik onderteken dat met mijn hand, in mijn kamer te Duns, rond één uur in de middag, op 14 augustus 1699. Thomas Boston." (Overgenomen uit: *Een eeuwig verbond met God van Thomas Boston, Den Hertog 2015*).

Zou u een soort gelijk verbond willen en kunnen maken? Neem een papier en schrijf bijvoorbeeld vanaf 'Heden begeef ik mij enz.' En dan vervolgens: Scherpenisse, de datum en uw handtekening.

In de vakantieperiode stonden we stil bij het leven van koning Josia en bij diverse gedeelten uit Jeremia. De Schrift is een onuitputtelijke bron. Vanwege de ziekte van mijn vrouw ben ik nauwelijks tot niet uit preken gegaan. Als

gezin maken we een heel moeilijke en verdrietige periode mee. De moeder is de spil van het gezin. Het kost veel energie om iemand van wie je zielsveel houdt te zien lijden en afgebroken te zien worden. Het was een poos stabiel krachteloos met de gezondheid van mijn vrouw. Maar in de medische wereld bestaat stilstand niet. Dat zagen we. Stilstand is achteruitgang. Ook is ze mentaal heel zwak. De Heere vergist Zich niet en wat Hij doet dat is welgedaan. Wij moeten erop letten Wie deze ziekte zendt. Op de ochtend dat ik deze copy schreef, hebben mijn vrouw en ik samen de preek van ds. G. Boer gelezen over Jezus in de storm (Matth. 14:22-33). Die preek hield hij ter gedachtenis aan de ramp in Putten. In die preek zegt hij o.a.: 'Die tegenwind kwam van God! En de ramp van Putten komt ook van God. En heeft de Heere onrecht gedaan?
En – voor Wie werd Hij gehouden! De één heeft gezegd: De duivel is in Putten losgebroken; een ander: 't Waren de demonische machten van het nationaalsocialisme. Weer een ander: 't Was de boze geest van Hitler, of, 't was de kwelling van een Rauter. En u vergeet weer: **kan iemand zich roeren of bewegen zonder Zijn wil?** Deze zaag heeft de Heere in Zijn soevereine vrijheid getrokken.
Hoe erg! Jezus – de Redder, gehouden voor een spooksel. Hoe vaak is dit onder ons ook gebeurd? Dat wil zeggen dat het gehele gebeuren van Putten wordt losgemaakt van de Heere en aan de duivel wordt toegeschreven.'
Tot zover ds. G. Boer.

Meerdere mensen wilden mij wijsmaken dat de ziekte van mijn vrouw niet van God komt. Job noemt dat zotte taal: 'Zouden wij het goede van God ontvangen en het kwade niet ontvangen?' Vandaag wordt God zo lief gemaakt dat het niet meer de God van de Bijbel is en dat het niet meer de Bijbelse liefde is. Ik zou razend worden als ons kruis van de duivel of van wie dan ook buiten de Heere zou komen. Het is mijn troost dat ziekte en gezondheid uit Zijn Vaderlijke hand komt. Het is mijn vastheid dat Hij aan het roer staat en de koers bepaalt. Is Zijn weg makkelijk? Nee! Is Zijn weg vleeskruisigend en pijnlijk? Ja! Maar deze God, Die mijn leven en het leven van mijn vrouw en het leven van ons gezin bepaalt, déze God heb ik lief,

omdat Hij mij eerst heeft liefgehad. Hebben wij recht? Heb ik recht op mijn vrouw? Hebben onze kinderen recht op hun moeder? ‘Heeft Putten te klagen over de Heere, of de Heere over Putten’ (ds. Boer)? Heb ik te klagen over de Heere of heeft de Heere te klagen over mij? Wat klaagt dan een levend mens, eenieder klage over zijn zonden. Maar de zonde, de schuld tegenover een heilig en goeddoend God is buiten beeld geraakt. En daardoor hebben we een flauwe godsdienst overgehouden. O, laten wij ons bekeren. Laten wij Zijn roepstemmen ter harte nemen. Laten wij niet als een hond bijten in de stok waarmee wij geslagen worden. Laten wij de pijn gevoelen om bij Hem te komen die slaat, maar ook heelt. Lieflijk zijn de vertroostingen waarmee Hij Zijn volk vertroost. Ik wil met geen mens ruilen. Wat God doet, dat is welgedaan.

De goudsmid

Hij zat bij een vuur, wel zevenvoud heet,
En waakte over Zijn kostbaar metaal;
En al dichter boog Hij Zich met speurende blik,
En verhitte nog zeventig maal.

Hij zat bij de oven, met een waakzaam oog,
Met een liefde, zo sterk en zo teer.
Zijn goud leed niet ene kruimeltje hitte te veel,
Want Hij wist precies, zoveel… en niet meer.

Hij wist dat ’t metaal de proef kon doorstaan,
Hij wilde goud, van het zuiverste soort,
Voor de kroon van de Koning, die met paarlen bezet,
Zo duur is als nooit werd gehoord.

Dus legd’ Hij ons goud, in het brandende vuur,
Ach, hoe graag riepen wij: ‘Nee!’
Maar Hij zag de droesem, verborgen voor ons,
Tot het smolt in de dagen van wee.

Het goud werd al schoner en kreeg meerder glans,
Maar onze ogen door tranen verblind,
Wij zagen het vuur slechts en niet 's Meesters hand
En vroegen bevreesd: 'Ik een kind?'

Ons goud scheen al rijker, als een spiegel welhaast,
En daarin, niet te zien voor ons oog,
Het beeld van Hem, Die de oven bestuurde,
En Zich al dieper en dieper boog…

Behaagde het Zijn liefdevol harte nu echt,
Ons te pijnigen, hoeveel het ook zij?
O nee, maar Hij zag door het kruis dat ons drukt,
De eeuwige winst en waardij.

Hij zat bij de oven, met een waakzaam oog,
Met een liefde zo sterk en zo teer.
Zijn goud leed niet een kruimeltje hitte te veel,
Want Hij wist precies, zoveel… en niet meer.

Winterwerk

Bijbellezing

Ik geef alvast de data door waarop er weer Bijbellezing wordt gehouden. Het gaat om de volgende woensdagen: 23 september is er een appelavond van de stichting Bijbels beraad man/vrouw in Sint-Maartensdijk; Bijbellezing: 7 en 21 oktober; 29 oktober is er Reformatieavond in Poortvliet; 11 november Bijbellezing en 25 november Dankdag; 9 december Bijbellezing; 13 en 27 januari en 10 februari weer Bijbellezing en 24 februari Biddag; en 10 maart Bijbellezing. Waar de stof over gaat, weet ik nog niet. Ik hoop dat er honger is onder u en dat de Heere Zijn Woord wil zegenen. Wie er komen, zijn er. De Heere doet in Zijn vrijmacht hetgeen Hem behaagt. Tegelijk zijn wij verantwoordelijk voor onze daden. Hij doe in gunstrijk welbehagen, Zijn zegen nederdalen.

Belijdeniscatechisatie

Ook voor het komende seizoen wordt er weer een oproep gedaan om de belijdeniscatechisatie te volgen. Bekering mag nooit uitgesteld worden, maar op een zekere leeftijd is het goed om na te denken over de vraag of we belijdenis kunnen en willen doen of niet. Zeker er is een waar geloof nodig. Maar is er dan geen balsem in Gilead? Niemand mag zich verschuilen achter het feit dat hij geen geloof zou hebben. Laat hij zich afvragen hoe dat komt? Wilde de Heere dan geen geloof geven? Of willen wij nog liever doorgaan in ons ijdele leven? Maar er kunnen ook oprechte geestelijke vragen zijn. Kan het wel voor mij? De belijdeniscatechisatie zou een middel kunnen zijn om tot nadenken te worden gebracht. Het volgen van deze catechisatie verplicht niet tot het afleggen van belijdenis des geloofs. Verplichtingen hebben wij alleen tegenover onze Schepper. Hij heeft recht op ons. Dat gegeven zette ons maar klem. Laten wij ook onze verantwoordelijkheid verstaan in het midden van de gemeente. Als (jonge) mannen geen belijdenis doen, hebben zij ook geen stemrecht. Weliswaar heeft dat laatste argument niets met een waar geloof te maken en is daaraan ver ondergeschikt, maar toch ook niet onbelangrijk. Laten wij overdenken wie Christus voor ons is. Steeds dringt zich de vraag op die Christus stelt in Mattheüs 16: ‘Maar gij, wie zegt dat Ik ben?’ O, wijs toch deze gewillige Zaligmaker niet af. Laat je toch met God verzoenen.

Inmiddels hebben zich tot hiertoe acht mensen opgegeven. Ik ga de boeken bestellen en dan hoop dat we als deze Zaaier is verschenen al begonnen zijn. De catechisatie wordt gegeven op dinsdagavond. Ik zie er naar uit om weer samen te komen en hoop ook dat deze lessen gezegend zullen worden.

Catechisaties

Op dinsdag 6 oktober beginnen de catechisaties weer. De jongste groep (12-15 jaar) krijgt les van 18.45 tot 19.30 uur en de volgende groep vanaf 16 jaar en ouder van 19.30 tot 20.15 uur. We gaan nog verder met het boekje van vorig jaar. Graag zou ik willen weten of er nieuwe catechisanten komen in groep 1. Dan kan ik zorgen voor het lesmateriaal.

Bijbelkring
Onder voorbehoud hoe het in de pastorie is en gaat, wordt er Bijbelkring gehouden op de woensdagavond van 19.30 tot 21.00 uur op de volgende data: 14 oktober; 18 november; 20 januari; 17 februari; 17 maart; 14 april;12 mei; 9 juni en 7 juli. We hopen vooreerst verder te gaan met de Hebreeënbrief.

Jeugdvereniging
Hallo allemaal! Het nieuwe JV-seizoen komt eraan en wij hebben er weer zin in. Ook dit jaar komen we op zondagavond bij elkaar om na te denken over een thema uit de Bijbel. Op deze avonden hebben we mooie en verdiepende gesprekken, leren we nieuwe dingen en hebben we het gezellig met elkaar. Vanaf 15 jaar ben je om 19.30 uur van harte welkom aan de Molenweg 50. Dit seizoen staan de avonden op de volgende data gepland: 20 september, 11 oktober, 1 november, 29 november, 20 december, 10 januari, 31 januari, 21 februari, 21 maart, 4 april, 2 mei en 23 mei.
Ook komen we regelmatig op vrijdagavond bij elkaar, we plannen dan activiteiten en maken er een leuke avond van. Vanaf 12 jaar ben je van harte welkom. Je kunt ons bereiken via 06-11674031.
Hartelijke groeten, Hilbert Eerland, Lotte Krijger en Marieke van Breevaart

Mutatie
Wilbert Burger, Anna van Burenplein 26 Scherpenisse is ivm met zijn huwelijk met Julia van Braak gaan wonen in Tholen en lid geworden van de Ger. Gem. in Tholen. Wij wensen hem en zijn vrouw aldaar een gezegende tijd onder (de prediking van) het Woord.

Elkaar hulp aangeboden
Beste gemeenteleden,
Soms kunnen er omstandigheden zijn waardoor niet meer alle taken kunnen worden uitgevoerd in en rondom het huis(houden). Hoe mooi zou het zijn als we elkaar als gemeente zouden kunnen helpen in zulke gevallen. Om dit gestructureerd te laten verlopen en te verdelen onder de gemeenteleden,

willen we een appgroep aanmaken. Wanneer u zou willen deelnemen aan deze appgroep, kunt u een berichtje sturen of bellen naar 06-24105760 of mailen naar alindag@hotmail.nl. Als u ook zou willen bijdragen hieraan maar niet deel kunt nemen aan een appgroep, horen we dit ook graag. U mag ook altijd een berichtje sturen, bellen of mailen als u hulp nodig heeft of iemand kent die hulp nodig heeft. Wij horen het graag als er nog vragen en/of opmerkingen zijn.
Met vriendelijke groet, Alinda van de Breevaart en Coralien Rijsdijk

Onderwijzend stuk
Ik las een onderwijzend stuk van mijn zielevriend en broeder dr. P. de Vries. Het gaat over het volgende: *Hoe gaat een christen om met geld en goed? Is dat een bijkomende zaak of een kernzaak?*

Pelgrimschap en matigheid
Als wij het over het christelijk geloof hebben, wat zijn dan kernzaken, wat middelmatige zaken en wat bijkomende zaken? Nu zal iedereen hopelijk met mij instemmen dat wie een christen wordt, ook een reiziger wordt naar een beter vaderland. Hij wordt een pelgrim. Zo spreekt de Schrift over de aartsvaders Abraham, Izak en Jacob. De grote kerkvader Augustinus heeft het christenleven als een pelgrimsleven getekend. Ik denk niet in de laatste plaats aan zijn magnus opus De Civitate Dei (De stad van God). John Bunyan werd bekend door zijn boek De Christenreis. De oorspronkelijke titel is echter The Pilgrim's Progress en dat betekent zowel de reis als de vorderingen van een pelgrim. We moeten toenemen in godzaligheid en ervoor waken al te zeer op te gaan in op zich geoorloofde genoegens.

Niet voor niets schreef Paulus aan Titus: 'Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen. En onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig, en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld; Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus; Die Zichzelf voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons

zou verlossen van alle ongerechtigheid, en Zichzelf een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken.' (Titus 2:11-14)

Geldgierigheid is een wortel van alle kwaad (1 Tim. 6:10). Daarom moet onze wandel zonder geldgierigheid zijn. Immers God Zelf heeft al de Zijnen beloofd dat Hij hen niet zal loslaten en verlaten. Luther was heel vrijgevig. Zo vrijgevig dat zijn vrouw bepaalde zaken zelf onder haar beheer hield, omdat zij wist dat haar man die anders zou weggeven.

Zag Luther iemand van wie hij dacht dat hij financieel in nood was – en dan was hij feitelijk wat goedgelovig – dan kon hij zeggen: 'Daalder laat ons zien of jij mijn meester bent of ik de jouwe?' Dan gaf hij hem vervolgens weg. We kunnen beter, zo wist Luther ten onrechte aan iemand wat geven dat hij feitelijk niet nodig heeft, dan dat het omgekeerde het geval is.

Nu hoeft rijkdom op zich ons niet uit de hemel te houden. Ook de aartsvaders waren rijk en wij hoeven aan hun zaligheid niet te twijfelen. Als het goed is, zien we er naar uit om met hen aan te zitten in het koninkrijk van God en met hen het Lam te prijzen dat ons heeft vrijgekocht met Zijn bloed.

Dat neemt niet weg dat er maar weinig rijken in de hemel komen, al komen er gelukkig wel enkele. Rijkdom is een geweldige verleiding. De Heere Jezus vertelde niet voor niets de gelijkenis van de rijke dwaas en van de rijke man en Lazarus.

Zeker is ook dat materialisme een groot kwaad is. Er zijn genietingen die onverenigbaar zijn met het christelijk geloof, maar er is ook het gevaar dat we al te zeer genieten van op zich geoorloofde zaken. Calvijn benadrukte dan dat een christen met mate mag, maar ook hoort te genieten.

Heel lang hebben de leden van de gereformeerde gezindte bekendgestaan als de 'kleine luiden'. Matigheid en soberheid was kenmerkend voor hun levensstijl. Inmiddels zijn de leden van de gereformeerde gezindte gemiddeld rijker dan de meeste Nederlanders, en sommigen behoren zelfs tot de zeer

rijken. Ik moet in alle eerlijkheid constateren dat dit de gereformeerde gezindte gemiddeld geen goed heeft gedaan.

Matigheid en vrijgevigheid

Matigheid en vrijgevigheid behoren een christen te typeren. Als we geld gaan overhouden en meer inkomen hebben dan nodig is voor ons eigen levensonderhoud, dan behoren we te beseffen dat wij de plicht hebben met ons geld onze naaste goed te doen. De Bijbel noemt dat wij vrienden moeten maken uit de onrechtvaardige mammon (Luk. 16:9). Van belang is wel hier gewetensvrijheid te betrachten en jezelf niet als de norm te zien. Zeker in vergelijking met hen die meer verdienen dan wij of meer vermogen hebben zijn we al gauw matig. Maar geldt dat ook als wij onszelf vergelijken met iemand die in gelijke omstandigheden als wij verkeert of met iemand die met minder moet rondkomen?

Calvijn had er al weet van dat matigheid niet voor ieder hetzelfde kan worden ingevuld. De ene christen bekleedt namelijk een andere tot heel andere positie dan zijn medechristen. Laat ik concreet zijn. Ik zal het een president-directeur van een multinational niet kwalijk nemen als hij in een auto van anderhalve ton of wel twee ton rijdt. Daarmee zeg ik nog niet dat hij dit zou moeten doen. Echter als ik met een auto die een ton of nog meer heeft gekost, arriveer om te komen preken, kan ik heel goed begrijpen dat mensen vraagtekens zetten bij mijn roeping tot het ambt van predikant en mijn genadestaat. Ik meen ook dat zij er dan alle reden toe hebben. Als van elke christen matigheid, rechtvaardigheid en godzaligheid wordt verwacht, moeten ambtsdragers en zeker predikanten die immers voor hun werk door de gemeente worden betaald, een voorbeeld zijn.

Twee voorbeelden

Ik denk in dit verband aan het boekje van de achttiende-eeuwse predikant Philip Doddridge The Rise and Progress of Religion in the Soul (Het ontstaan en de voortgang van religie in de ziel). Het ontwerp ervan was gemaakt door Isaac Watts, de grote Engelse gezangendichter en een vriend van Doddridge.

Op diens verzoek heeft Doddridge het tot een boek uitgewerkt na de dood van Watts. De titel van het boek biedt wat zij belooft. Doddridge maakt duidelijk hoe God onbekeerden wakker schudt, tot inkeer brengt en aan Christus verbindt.

Na het ontstaan van geestelijk leven komt de voortgang ervan aan de orde en dat loopt uit op het omgaan met geld en goed. Wie leest wat hij toen schreef, moet zich realiseren dat de eerste doelgroep van Doddridge toch een wat bemiddelder publiek lijkt te zijn en dat de belastingdruk in de achttiende eeuw in Engeland vele malen lager was dan nu bij ons. Maar dan nog.

Als het gaat om hoeveel je van je inkomen moet weggeven, noemt hij, als je je dat kunt veroorloven vijftig tot zeventig procent, om vervolgens te stellen dat hij kan begrijpen dat er mensen zijn die helaas niet verder kunnen komen dan tien procent. Hij acht het niet verkeerd dat je wat spaart voor je kinderen, maar vraagt zich af of het wel verstandig is je kinderen een heel groot vermogen na te laten.

Dan is het goed om te weten dat het lezen van The Rise and Progress of Religion in the Soul het middel was voor de bekering van William Wilberforce (1759-1833), de Britse parlementariër die bekend is geworden om zijn strijd tegen de slavenhandel en om vervolgens de slavernij in het Britse rijk afgeschaft te krijgen.

Van zijn kinderloze oom William erfde Wilberforce die daarvoor al vermogend was, zowel een prachtig huis in de St. James's Place in Londen als het Lauriston House in Wimbledon, toen een dorpje niet ver van Londen. Als jong parlementariër trok hij zich graag terug in Lauriston House. Op dit landgoed kwam ook William Pitt jr. (1759-1806), die van 1783 tot 1800 en daarna van 1804 tot zijn dood in 1806 eerste minister was, evenals Wilberforce graag als hij wat tot rust wilde komen. Na zijn bekering ging het Wilberforce steeds meer bezwaren dat hij een landgoed bewoonde waarvan voor de kosten van het personeel en het onderhoud ervan wel een heel dorp een jaar lang van

voedsel kon worden voorzien. Daarom deed hij het van de hand. Hij kon het bezit en de kosten van het daarbij behorende onderhoud niet met zijn geweten verantwoorden en gaf het geld dat hij daarmee overhield aan filantropische doelen. Een veelzeggend voorbeeld van omgang met geld en goed.

Ik noem ook de Britse ondernemer John Laing (1879-1978). Onder zijn leiding groeide de bouwonderneming die al een aantal generaties in het bezit was van zijn familie tot een internationale onderneming. Toen hij na zijn werkzame arbeid een woning liet bouwen, meende men dat die voor zijn chauffeur was, maar het huis was voor hemzelf.

In de jaren vijftig van de vorige eeuw werd Laing gevraagd of hij sponsor wilde zijn van de campagne die Billy Graham in het Verenigd Koninkrijk ging houden. Nu weet ik dat Graham geen man is van gereformeerde beginselen, al stelt hij inmiddels menigeen in de gereformeerde gezindte beschaamd als het gaat om het heilig houden van het huwelijk.

Maar goed is het volgende te weten. Voor Laing bevestigend antwoordde, had hij gevraagd of Graham in een viersterren- of driesterrenhotel verbleef. Ik zeg er wel bij dat er toen nog geen vijfsterrenhotels waren. Het bleek een driesterrenhotel te zijn. Daarom werd het antwoord van Laing positief. Was het een viersterrenhotel geweest, dan was het negatief geweest.

Tenslotte

Nog een hartelijke groet van ons. We hopen op een goed winterseizoen met elkaar rondom het Woord. Het is zo waar: als het Woord niet bindt, bindt er ten diepste niets. Maar als het Woord wel bindt, dan hebben we echt een band, hoe verschillend van karakter we dan ook kunnen zijn. Het is onze wens dat het Woord harten van jongeren en ouderen zal raken. Het is ons verlangen dat de Heere Zijn Koninkrijk uitbreidt onder ons, zowel in de breedte als ook in de diepte. Nee, we moeten niet gaan tellen, zeker niet in grote getallen. De Schrift tekent ons steeds het beeld van een kleine rest. De

Heere gaat door, de duivel ook. Die laatste geeft het niet op totdat hij in de put wordt geworpen. De Heere geeft het ook niet op. Hij gaat door om de Zijnen te bekeren en thuis te halen. Onze bede zijn: Heere, zegen anderen, maar ook mij.

Ds. J. Lohuis

Per 1 oktober zijn Rien Troost en William Eerland benoemd als organist. Zij zullen elk de helft van de vacature vervullen. Wij wensen hen Gods zegen in de dienende taak die zij mogen hebben tijdens de erediensten!

Marco Burger heeft aangegeven als organist te willen stoppen, na een periode van ruim tien jaar. Hartelijk dank voor je inzet al die jaren!

College van Kerkrentmeesters

COLLECTEN

Verantwoording

Maandcollecten Diaconie	€	911,76	juni 2026
	€	1.139,89	juli 2026
	€	1.141,39	augustus 2026
Maandcollecten Kerk	€	2.444,57	juni 2026
	€	2.426,47	juli 2026
	€	2.870,57	augustus 2026

Overige collecten

In de Rechte Straat	€	501,60
Avondmaalscollecte	€	67,47
Zondagsschool	€	500,92
Groen van Prinstererschool	€	408,20

BEGROTING EN ONTVANGSTEN KERKRENTMEESTERS 2026

Maand	Begroot	Ontvangen	Verschil
December	133.900		
November	120.600		
Oktober	82.300		
September	76.300		
Augustus	71.600	81.308	9.708
Juli	67.100	75.966	8.866
Juni	61.100	65.613	4.513
Mei	49.300	53.545	4.245
April	30.100	37.405	7.305
Maart	22.100	29.859	7.759
Februari	15.700	23.256	7.556
Januari	3.700	4.661	961

Doelcollecten

25 oktober	Siriz (VBOK)
29 november	Stichting Stephanos
Avondmaalscollecten 2026:	SDOK (Stichting De Ondergr ondse Kerk)

Collectebonnen zijn te verkrijgen bij familie Vroegop, Westkerkseweg 45, Scherpenisse, collectebonnenscherpenisse@gmail.com of 06-28307855.

KERKTIJDEN

Kerkdiensten en voorgangers

Meer kerkdiensten: www.kerktijden.nl

Sept 2026							
zondag	6 sept	9.30	ds. J. Lohuis		14.30	ds. C.J. Rijsdijk	
zondag	13 sept	9.30	ds. J. Lohuis	*bed. HA*	14.30	ds. J. Lohuis	*nab. HA*
zondag	20 sept	9.30	ds. J. Lohuis		14.30	ds. J. Lohuis	
woensdag	23 sept	19.30	*Appelavond stichting Bijbels beraad man/vrouw Sint-Maartensdijk*				
zondag	27 sept	9.30	ds. J.A. van den Berg		14.30	ds. J. Lohuis	
Okt 2026							
zondag	4 okt	9.30	ds. J. Lohuis		14.30	ds. J. Lohuis	
woensdag	7 okt	19.30	ds. J. Lohuis				*Bijbellezing*
zondag	11 okt	9.30	ds. J. Lohuis		14.30	ds. J. Lohuis	
zondag	18 okt	9.30	ds. D.J. Budding		14.30	ds. D.J. Budding	
woensdag	21 okt	19.30	ds. J. Lohuis				*Bijbellezing*
zondag	25 okt	9.30	ds. J. Lohuis		14.30	ds. J. Lohuis	
donderdag	29 okt	19.30					*Reformatieavond Poortvliet*
Nov 2026							
zondag	1 nov	9.30	ds. J. Lohuis		14.30	ds. J. Lohuis	
zondag	8 nov	9.30	ds. M. van Kooten		14.30	ds. M. van Kooten	
woensdag	11 nov	19.30	ds. J. Lohuis				*Bijbellezing*
zondag	15 nov	9.30	ds. J. Lohuis		14.30	ds. J. Lohuis	
zondag	22 nov	9.30	ds. P.C.H. Kleinbloesem		14.30	ds. J. Lohuis	
woensdag	25 nov	9.30	ds. J. Lohuis		19.00		*Dankdag*
zondag	29 nov	9.30	ds. J. Lohuis		14.30	ds. J.A. van den Berg	
Dec 2026							
zondag	6 dec	9.30	ds. J. Lohuis	*bed. HA*	14.30	ds. J. Lohuis	*nab. HA*
woensdag	9 dec	19.30	ds. J. Lohuis				*Bijbellezing*
zondag	13 dec	9.30	ds. J. Lohuis		14.30	ds. J. Lohuis	
zondag	20 dec	9.30	ds. B.L.P. Tramper		14.30	ds. J. Lohuis	
vrijdag	25 dec	9.30	ds. J. Lohuis		14.30	ds. J. Lohuis	*1e Kerst*
zaterdag	26 dec	9.30	ds. J. Lohuis				*2e Kerst*
zondag	27 dec	9.30	ds. A. Simons		14.30	ds. A. Simons	
donderdag	31 dec	19.00	ds. J. Lohuis				*Oudjaarsdag*

KERKAGENDA

Kerkelijke activiteiten

September 2026

zondag 6	11.45 zondagsschool
zondag 13	geen zondagsschool i.v.m. bediening Heilig Avondmaal
zondag 20	11.45 zondagsschool
	19.30 jeugdvereniging
dinsdag 22	19.30 belijdeniscatechisatie
zondag 27	11.45 zondagsschool
dinsdag 29	19.30 belijdeniscatechisatie

Oktober 2026

zondag 4	11.45 zondagsschool
dinsdag 6	catechisatie: 18.45 12+ | 19.30 16+ | 20.15 belijdeniscatechisatie
zondag 11	11.45 zondagsschool
	19.30 jeugdvereniging
dinsdag 13	catechisatie: 18.45 12+ | 19.30 16+ | 20.15 belijdeniscatechisatie
woensdag 14	19.30 Bijbelkring
zondag 18	geen zondagsschool i.v.m. herfstvakantie
dinsdag 20	catechisatie: 18.45 12+ | 19.30 16+ | 20.15 belijdeniscatechisatie
zondag 25	11.45 zondagsschool
dinsdag 27	catechisatie: 18.45 12+ | 19.30 16+ | 20.15 belijdeniscatechisatie

November 2026

zondag 1	11.45 zondagsschool
	19.30 jeugdvereniging
dinsdag 3	catechisatie: 18.45 12+ | 19.30 16+ | 20.15 belijdeniscatechisatie
zondag 8	11.45 zondagsschool
dinsdag 10	catechisatie: 18.45 12+ | 19.30 16+ | 20.15 belijdeniscatechisatie
zondag 15	11.45 zondagsschool
dinsdag 17	catechisatie: 18.45 12+ | 19.30 16+ | 20.15 belijdeniscatechisatie
woensdag 18	19.30 Bijbelkring
zondag 22	11.45 zondagsschool
zondag 29	11.45 zondagsschool
	19.30 jeugdvereniging

December 2026

dinsdag 1	catechisatie: 18.45 12+ | 19.30 16+ | 20.15 belijdeniscatechisatie
zondag 6	geen zondagsschool i.v.m. bediening Heilig Avondmaal
dinsdag 8	catechisatie: 18.45 12+ | 19.30 16+ | 20.15 belijdeniscatechisatie
vrijdag 11	18.30 kerstviering zondagsschool
zondag 13	11.45 zondagsschool
dinsdag 15	catechisatie: 18.45 12+ | 19.30 16+ | 20.15 belijdeniscatechisatie
zondag 20	geen zondagsschool i.v.m. kerstvakantie 19.30 jeugdvereniging
zondag 27	geen zondagsschool i.v.m. kerstvakantie

LEZENSWAARDIG

Appel

Heel goed herinner ik mij dat ik als kind op de schoorsteenmantel van mijn grootmoeder een appel in een flesje zag. Een wonder dat ik probeerde te begrijpen. Hoe kan een appel in zo'n klein flesje komen? vroeg ik mezelf af. De appel was precies even dik en rond als het flesje. Hoe heeft men die erin kunnen krijgen? Hoewel het ten strengste verboden was de schatten op de schoorsteenmantel aan te raken, pakte ik het flesje en kwam tot de overtuiging dat de appel niet door de hals in het flesje gekomen kon zijn. Nadat ik vruchteloos had geprobeerd de bodem los te schroeven, was ik er ook zeker van dat de appel niet via de onderkant was ingebracht.

Tijdens de volgende zomer zag ik aan de tak van de appelboom een ander flesje, dat een neefje moest zijn van mijn oude vriend op de schoorsteenmantel. In dit flesje groeide een appeltje dat met het takje door de hals was gestoken toen het nog heel klein was. Als men goed bekend is met de natuur blijft er geen verwondering meer over.

Deze ontdekking uit mijn kinderjaren wil u nu gebruiken als een beeld. Laten we de appels in het flesje brengen als zij nog klein zijn. Ik bedoel: laten we onze jonge kinderen naar Gods huis brengen door middel van de zondagsschool, in de hoop dat zij op oudere leeftijd de plaats in de tabernakel van Zijn eer zullen liefhebben en daar het eeuwige leven zullen zoeken en vinden. Als wij onze zondagen somber en vervelend maken, kan in menig jeugdig kinderhart een vooroordeel ontstaan tegen de godsdienst. Wij wensen juist andersom te handelen. De preek moet niet zo lang en vervelend zijn dat de jongelui eronder zuchten. Dan zal daaruit iets heel verkeerds voortkomen. Met een levendige, boeiende prediking die de aandacht vasthoudt, met liefdevolle onderwijzers die de waarheid nog meer op het jeugdige hart proberen te binden, zullen wij over het volgende geslacht niet behoeven te klagen dat zij 'hun legering hebben vergeten'. (Spurgeon)

VLUCHT NAAR GENÈVE

Hoofdstuk 18

Isabeau rekt zich uit. Haar armen en benen doen zeer.
Waar is ze? Ze kijkt om zich heen. Madame ligt naast haar. Ze slaapt nog. Af en toe kreunt ze in haar slaap. Bertrand zit op een lange bank aan de wankele tafel. Hij snijdt stukken stokbrood.
'Ha, Isa. Goed geslapen? Beetje uitgerust?'
Isabeau knikt. 'Alleen een beetje stijf. Maar ik heb wel trek.'
Even later zit ze naast Bertrand. 'Hoe is het met u? Bent u erg stijf?'
Bertrand grinnikt. 'Een plank is er niks bij. Maar ik heb geslapen als een blok.'
'Een plank en een blok, da's allebei hard,' reageert Isabeau.
'En we zijn er nog niet. We lopen eerst een gedeelte om de berg heen. Het is een smal geitenpaadje, het loopt vrij goed. Het gaat om de soldatenpost heen. En… we gaan langzamerhand dalen! Er zijn mensen die liever klimmen dan dalen, maar ik daal liever. Als het eerste gedeelte van onze tocht zonder problemen verloopt, wacht de gids ons op een bepaald punt op. Dan volgt er nog een heel steil gedeelte. Zeker na de regen en sneeuw van gisteren zal het goed opletten zijn. Ik zeg het niet om je bang te maken, maar naast ons is een peilloos diepe afgrond, dus kijk goed uit.'
'Sneeuwt het nog?'
'Nee, de temperatuur is uitzonderlijk hoog voor de tijd van het jaar. Na de sneeuw is het vannacht gaan regenen. De sneeuw is weggespoeld. Dat betekent wel dat het glad kan zijn. Het heeft ook een voordeel. Onze voetsporen zijn niet zichtbaar.'
Isabeau knikt. 'Moeten we al gauw weg?' vraagt ze.
Ze kijken allebei naar de slapende madame Le Chartre.
'Het is nog vroeg,' zegt Bertrand, 'we hoeven ons niet te haasten.'
'Gaat het echt goed met u?' vraagt Isabeau als ze opeens Bertrands gezicht ziet vertrekken.
'Ja hoor,' antwoordt hij.
'Niet, ik zie dat u pijn hebt.'

‘Het is alweer over, juffertje-ziet-alles.’
‘Waar heeft u pijn?’
‘Je bent óók een juffertje-wil-alles-weten.’
‘Dat is geen antwoord op mijn vraag.’
‘Je hebt gelijk. Luister, ik wil je wat vertellen. Je hebt me al eens gevraagd naar Johannes Calvijn. Ik heb je toen verteld dat wij in dezelfde plaats geboren zijn. Of dat de reden is, weet ik niet, maar die man interesseert me. Ik hoop en bid dat we veilig in Genève aankomen en dat je hem zult zien en horen.’
‘Hoe ziet hij eruit?’
‘Een lang, smal gezicht, een baard en hij kijkt ernstig.’
‘Net zo ernstig als monsieur Le Chartre?’
‘Hm, ja.’
‘Monsieur Le Chartre ziet er heel streng uit, maar hij heeft vriendelijke ogen. Monsieur Calvijn ook?’
‘Dat weet ik niet. Ik heb hem nog nooit gezien. Ik heb alleen van anderen gehoord hoe hij eruitziet, maar ze hebben niets over zijn ogen gezegd.’
‘Mijn echte vader ziet er ook streng uit, maar hij heeft geen vriendelijke ogen. Ik denk dat hij nooit verdriet heeft en nooit echt blij is.’
‘Ik hoorde dat er een goede vriend van Calvijn was gestorven. Calvijn kon zijn werk toen eigenlijk niet doen omdat hij er steeds aan moest denken. En ’s nachts kon hij er niet van slapen. Dus Calvijn weet echt wel wat verdriet is.’
‘Dan moet hij ook vriendelijke ogen hebben,’ stelt Isabeau vast.
‘Hij denkt ook altijd aan anderen,’ vervolgt Bertrand. ‘Je zou verwachten dat hij een rijk ingericht huis zou hebben, maar dat is helemaal niet zo. “Ik heb het nog niet ver gebracht,” heeft hij gezegd, “want ik gebruik zelfs meubels die niet van mezelf zijn. De tafel waaraan we eten en zelfs het bed waarop we slapen, is niet van onszelf.” Het is niet zo dat hij daarover klaagt, want hij heeft ook eens gezegd: “Wie meer heeft dan een ander, heeft dat alleen om die ander ermee te dienen.”’
‘Mag je dan niet rijk zijn? Veel geld hebben is toch wel erg fijn.’
Bertrand glimlacht. ‘Je mag wel rijk zijn. Daar zijn ook voorbeelden van in Gods Woord. Denk maar aan Abraham en Salomo. Maar mensen moeten

rentmeester zijn over hun geld, over hun bezittingen, over hun gaven. Dat betekent dat ze ervoor moeten zorgen, maar dat het uiteindelijk van de Heere is, door de Heere gegeven. Ook aan mij en aan jou zal de Heere eens vragen wat we met onze tijd, onze gaven en ons geld gedaan hebben.'
'Het lijkt me best moeilijk om rijk te zijn. Ik denk dat het in het huis van monsieur en madame veel deftiger is dan in het huis van monsieur Calvijn.'
'Monsieur en madame zijn welgestelde mensen. Maar ze hebben' - hij kijkt even naar madame Le Chartre, maar die is nog steeds in diepe rust - 'heel veel gedaan voor de vervolgden. Ze hebben geld gegeven voor het onderhouden van de predikanten, ze hebben de gidsen betaald die de vluchtelingen over de grens brachten. De meeste mensen die de nieuwe leer belijden, zijn arm. Daarom is het fijn dat er ook mensen zijn zoals monsieur en madame Le Chartre, die met hun geld veel goeds kunnen doen. Zij zijn een voorbeeld van goed rentmeesterschap. Je hebt vast wel gezien dat verschillende schilderijen en meubels de laatste tijd verdwenen zijn of vervangen door goedkopere. Die schilderijen en meubels zijn verkocht. De opbrengst was voor de mensen die vervolgd worden omdat ze de nieuwe leer belijden. En nu ze zelf moeten vluchten, is er gelukkig het geld om mensen die ons helpen, te betalen.'
'Maar bij die vluchtelingen hoor ik nu ook en ik ben rooms.'
'Jouw verhaal is een verhaal apart. Ja, je bent in naam nog rooms, maar je hebt me zelf verteld dat je niet meer mee wilt doen aan de roomse ceremoniën. Dat je de Heere wilt dienen zoals het in Gods Woord staat. Dat kan in Genève, al zijn ze daar niet zo blij met al die vluchtelingen.'
'Ik hoop dat ik weer gauw naar huis kan, terug naar maman, de broertjes en zusjes.' Ze staart voor zich uit. 'Maar dan moet er eerst wel veel veranderen,' voegt ze er zuchtend aan toe.
Ze kijkt Bertrand aan. 'Hoopt u er ook op dat u weer gauw terug kan?'
Bertrand schudt zijn hoofd. 'Ik kijk uit naar Genève. Ik wil graag Abraham zien en spreken. Terug naar Frankrijk? Nee, wat dat betreft lijk ik op Calvijn, denk ik. Frankrijk is mijn vaderland, maar belangrijker is het om, zoals Calvijn zegt, te kunnen leven zonder je te verbergen, te spreken zonder je stem te dempen en spontaan je gedachten uit te kunnen spreken. Ik bid wel elke dag om

godsdienstvrijheid voor de mensen van de nieuwe leer. Wat mezelf betreft: ik heb hier nog een taak, maar ik verlang ernaar met en bij Christus te zijn.' Zijn ogen stralen en hij ziet niets meer van de omgeving.
Na een paar seconden komt hij weer terug tot de werkelijkheid. 'Ik heb je pas gezegd dat ik je als een volwassene zal behandelen. Ik heb een vraag, Isa. Als ik niet in Genève kom, om wat voor reden dan ook, wil jij dan iets voor me doen?' Bertrand kijkt haar ernstig aan.
'Zegt u het maar. Moet ik iets aan iemand geven?'
Bertrand knijpt zijn ogen half dicht. 'Wat weet jij, juffertje-ziet-alles?'
'Niets, maar ik zag dat monsieur Le Chartre u iets gaf, wat u wegstopte onder uw cape.'
Bertrand knikt. 'Ja, daar gaat het om. Het is een brief, een briefje, dat ik aan monsieur Calvijn moet geven. Daar staat iets heel belangrijks in, dat niet in handen van de soldaten of anderen mag komen.'
Isabeau knikt ernstig.
Bertrand wijst naar zijn broekspijp. 'Hier zit het in.'
Opnieuw knikt Isabeau. 'Ik beloof u dat ik ervoor zal zorgen' - even hapert haar stem - 'als het nodig is.'
Bertrand pakt haar hand en knijpt hem bijna fijn. 'Bedankt, Isa. En ga nu madame maar wakker maken. Het wordt tijd.'
Madame Le Chartre draait zich kreunend om. 'Tijd? Wat is er… waar ben ik?'

Een kwartiertje later trekt Bertrand de deur van de berghut achter zich dicht. Achter elkaar lopen ze op het smalle paadje. Ze dalen flink. De sneeuw is verdwenen. De rotsen zijn glibberig. Isabeau huivert van de kou en trekt haar cape wat dichter om zich heen. Haar adem maakt wolkjes in de lucht.
Bertrand loopt voorop, madame volgt en Isabeau sluit de rij. Alle drie houden ze zich vast aan een touw dat Bertrand heeft gegeven. 'Let goed op waar je je voeten zet!' waarschuwt hij.
Het is wat nevelig. Misschien trekt de nevel weg als straks de zon opkomt. Bertrand is blij met de mist. 'Het verbergt ons voor speurende blikken. Maar we moeten zo weinig mogelijk praten, want onze stemmen dragen ver.'
Voorzichtig lopen ze over het paadje. De stilte is bijna voelbaar. Een flauwe

bocht naar rechts laat zien dat ze een omtrekkende beweging maken. ‘Dit is het gevaarlijkste gedeelte wat betreft de soldaten,’ heeft Bertrand gezegd. De nevel beschermt, maar is ook angstaanjagend. Zomaar opeens kan er uit die mist en nevel een figuur opduiken.
Een steentje rolt weg en valt over de rand van de steile wand. Het maakt niet veel lawaai, maar als er iemand is die luistert… Geschrokken staan ze alle drie stil.
En dan moet madame Le Chartre overgeven. Met haar hand bedekt ze haar mond. Ze probeert het binnen te houden, maar het lukt niet. Luid klinkt het kokhalzen door de ochtendstilte.

Met toestemming van de uitgever overgenomen uit:
Vlucht naar Genève
Auteur: Lenie Ippel-Breedveld
Uitgeverij: Den Hertog B.V., Houten

PUZZELS

Genesis 6-9

Hoor jij dat ook? Er is iemand druk bezig om iets te timmeren. Zullen we eens gaan kijken wat hij aan het maken is? Als we dichterbij komen zien we een man bouwen aan een grote boot, een ark. Wie is dat, wat maakt hij en waarom maakt hij dat? De Heere heeft gezien dat de mensen op de aarde veel zondigden. Ze dachten niet aan de Heere. Daar had Hij veel verdriet over. De Heere straft de zonden. Daarom zei hij: 'Ik zal den mens, dien Ik geschapen heb, verdelgen van de aardbodem.' Alle mensen moeten sterven, omdat ze gezondigd hebben. Ook wij moeten een keer sterven omdat we elke dag weer tegen de Heere, de Heilige God, zondigen. Oude mensen moeten sterven, maar jonge mensen kunnen ook sterven! Die man, die zo druk bezig was met bouwen, is Noach. Hij heeft van de Heere de opdracht gekregen om een ark te maken. De Heere zei tegen Noach dat Hij een watervloed over de aarde zou brengen. Een watervloed, waarbij alle tenten waarin de mensen woonden, alle hoge bomen en zelfs de hoogste bergtoppen onder water zullen staan. Alle levende mensen en dieren zullen in die watervloed sterven. Tegen Noach zei Hij: 'Maar met u zal Ik Mijn verbond oprichten'. De Heere wilde niet dat Noach zou sterven, omdat Noach rechtvaardig was voor Zijn aangezicht; Noach geloofde dat de Heere Jezus ook voor zijn zonden zou sterven. Daarom moest Noach een ark bouwen, waarin hij veilig zou zijn voor de watervloed. Zijn vrouw en zijn zonen met hun vrouwen mochten ook in de ark. Ook van alle soorten dieren die er leefden op aarde, zouden er twee naar de ark komen, een mannetje

PUNTENOVERZICHT
September 2026

4-5 jaar

Guillaume Cornet	15
Evan Gunter	45
Fébe Moens	30
Evi Quist	20
Jisse Quist	30
Xem Quist	65
Anna Rijsdijk	15
Levi Rijsdijk	45
Pauline Westdorp	75

6-8 jaar

Marilène Cornet	30
Noémi Cornet	35
Roan Cornet	60
Boaz Gunter	65
Ziva Gunter	90
Janneke Krijger	25
Amara Quist	65
Judah Quist	75
Luc Quist	60
Ralf Quist	30
Maninne Rijsdijk	15
Thara Rijsdijk	15
Thimo Rijsdijk	30
Thom Rijsdijk	45
Noralie Suurland	40
Jan Pieter Westdorp	60
Samuël Westdorp	100

9-12 jaar

Amélie Cornet	60
Christian Cornet	60
Julia Cornet	60
Marilou Cornet	60
Jonathan Eerland	120
Matthias Eerland	60
Hadassa Klippel	10
Lisette Krijger	55
Nienke Krijger	35
Boaz Quist	15
Sem Schot	15
Marcel Steenpoorte	55
Marieke Suurland	75
Rick Wesdorp	20

en een vrouwtje, zodat elk diersoort gespaard zou blijven.
In het laatste vers van Genesis 6 staat: ‘En Noach deed het; naar al wat God hem geboden had, zo deed hij.’ Noach was gehoorzaam aan de Heere. Luister jij ook naar wat de Heere wil? In de Bijbel staat wat de Heere wil dat wij doen en op zondag horen we in de preek ook wat de Heere wil dat wij doen of niet doen. Hij wil dat we naar Hem luisteren. En als je niet naar Hem hebt geluisterd, belijd dat dan eerlijk aan de Heere en vraag dan of hij jouw ongehoorzaamheid wil vergeven. De Heere is goed, dus dat wil Hij!
De ark is na 120 jaar klaar. Alle dieren zijn naar de ark gekomen. Noach, zijn vrouw, zijn zonen Sem, Cham en Jafeth, en hun vrouwen zijn ook in de ark. 120 jaar hebben de mensen op aarde de kans gehad om zich nog tot de Heere te bekeren, maar ze zijn doorgegaan met zondigen en luisterden niet naar de Heere en naar de waarschuwingen van Noach. ‘En de HEERE sloot achter hem toe’; Noach hoefde zelf de deur niet dicht te doen, daar zorgde de Heere voor. Het begint heel hard te regenen. Het water komt zelfs uit de aarde omhoog. Veertig dagen en veertig nachten regent het en komt de watervloed over de aarde. Het water bedekt alles op de aarde. Alle mensen en dieren die nog leefden op de aarde, moesten sterven, maar Noach en zijn gezin waren veilig in de ark. Na een jaar en tien dagen krijgt Noach van God het bevel: ‘Ga uit de ark, gij en uw huisvrouw en uw zonen en de vrouwen uwer zonen’. Na meer dan een jaar veilig in de ark te zijn geweest, kunnen ze weer veilig op de aarde lopen. Noach bouwt een altaar om de Heere te danken dat Hij hen gespaard heeft. De Heere richt een verbond met Noach en al zijn nakomelingen op. Hij zal geen watervloed meer brengen om alle mensen uit te roeien. Als teken van dat verbond geeft de Heere de regenboog. Misschien zie jij de regenboog ook wel eens. Denk er dan aan, dat die boog in de wolken een teken is van Gods trouw aan een zondige wereld. Hij denkt aan ons en wil voor ons zorgen! Vertrouw jij daar ook op? Dan mag jij ook schuilen in de Ark der Behoudenis: Jezus Christus!

Jullie hebben weer goed je best gedaan met het maken van de kleurplaat en de puzzels! Als je 50 punten of meer hebt, mag je een boek komen uitzoeken! Succes weer met het maken van de nieuwe puzzels!

Groetjes Rianne

PUZZEL 4-5 JAAR

Kleurplaat

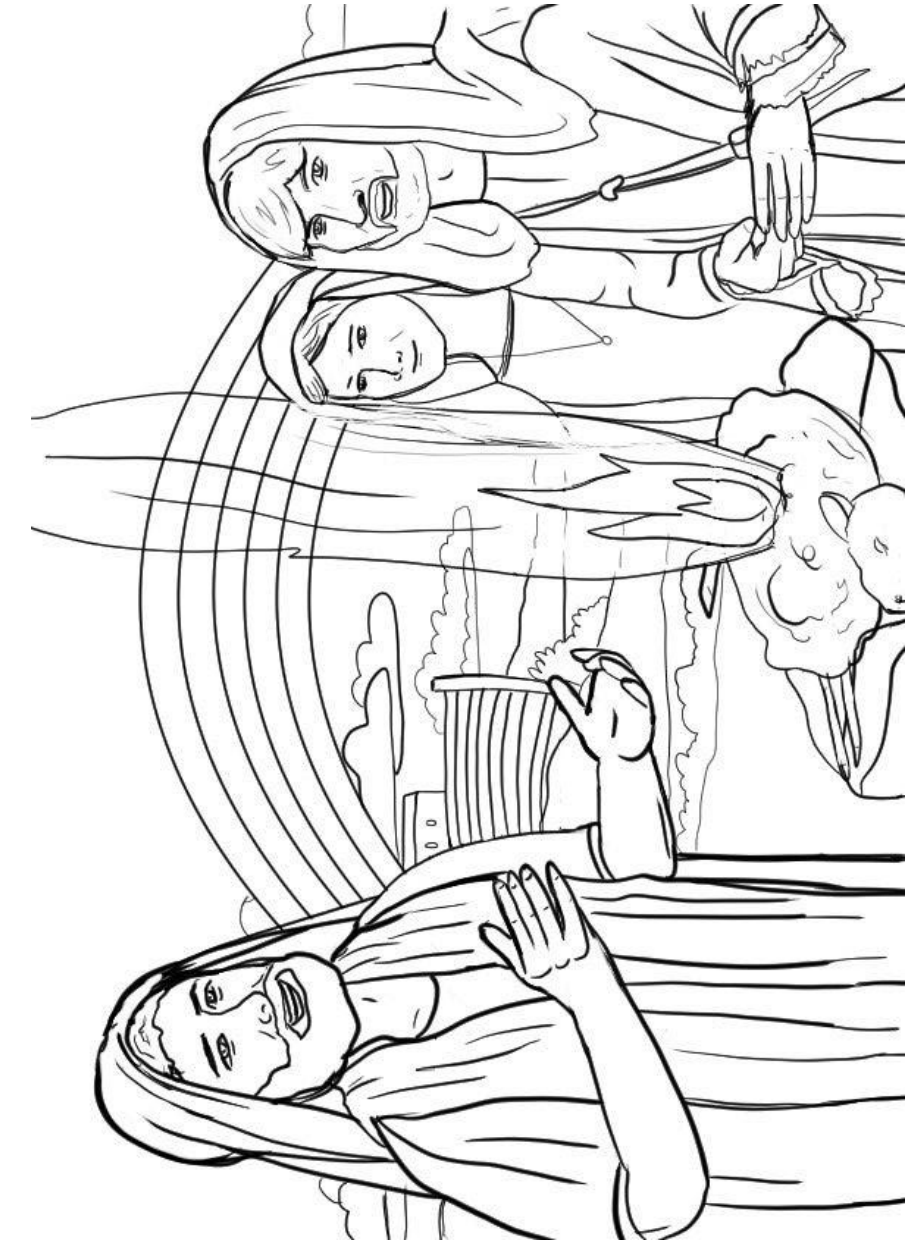

PUZZEL 6-8 JAAR

Geheimschrift

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
⇨	⇦	⇨	⇦	⇨	←	→	↑	↓	↖	↗	↙	↘
N	**O**	**P**	**Q**	**R**	**S**	**T**	**U**	**V**	**W**	**X**	**IJ**	**Z**
↔	↕	▲	▼	△	▽	◀	▶	◁	▷	◣	◢	◤

Los het geheimschrift op. Welke tekst lees je dan? Hierboven zie je welk teken bij welke letter hoort!

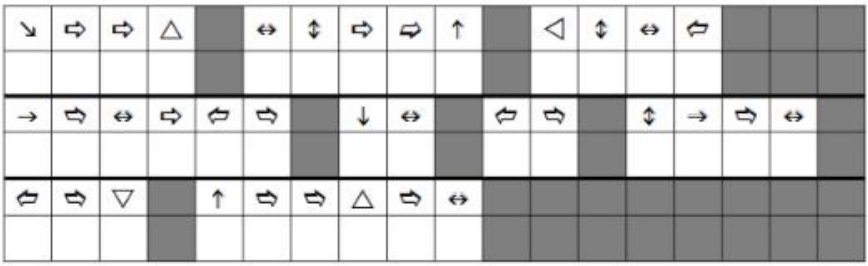

PUZZEL 9-12 JAAR

Zoek de zinnen die bij elkaar horen

Zoek in je Bijbel Genesis 7 en 8 op. Hieronder zie je 14 zinnen in tabel 1 staan. In tabel 2 staan ook 14 zinnen [A t/m N]. Schrijf achter elke zin in tabel 1 een zin uit tabel 2 die daarbij hoort. Wanneer je de puzzel goed hebt opgelost, lees je met de letters tussen de haakjes een zin. Schrijf deze zin onder aan de bladzij in de hokjes.

Tabel 1:

1	Ga gij en uw ganse huis	
2	Van het vee dat niet rein is, twee,	
3	En Noach deed, naar al wat	
4	En het geschiedde,	
5	En een plasregen was op de aarde,	
6	En de HEERE sloot	
7	De wateren vermeerderden	
8	Vijftien ellen omhoog namen	
9	En alle vlees dat zich op aarde roerde,	
10	De ark rustte	
11	Maar de duif vond geen rust	
12	Een afgebroken olijfblad	
13	Toen deed Noach	
14	Op den zeven en twintigste dag der maand,	

Tabel 2:

A	achter hem toe [N]	**H**	was in haar bek; [K]
B	in de zevende maand, [O]	**I**	voor het hol van haar voet; [L]
C	en hieven de ark op, [D]	**J**	na die zeven dagen, [G]
D	was de aarde opgedroogd. [N]	**K**	gaf den geest, [W]
E	in de ark [B]	**L**	de HEERE hem geboden had. [O]
F	het deksel der ark af [E]	**M**	veertig dagen en veertig nachten. [I]
G	het mannetje en zijn wijfje [O]	**N**	de wateren de overhand; [E]

Als ’t niet gaat gelijk ik wil

Als ’t niet gaat gelijk ik wil,
Maak, o Heer’, mijn harte stil.
Laat mij ook in angst en strijd
Weten, God, dat Gij er zijt.

Is het leed mij haast te zwaar,
Laat mij voelen: ‘Gij zijt daar!’
Die in alle nood en pijn
Meer dan elke vriend wil zijn.

Als verzoeking mij soms tart,
En in opstand is mijn hart,
Geef dat ‘k dan alleen begeer
Dicht bij U te zijn, o Heer’!

Als ’t niet gaat gelijk ik wil,
Maak, o God, mijn harte stil.
Laat, hoe moeilijk het ook schijn’,
Uw wil, Heer’, de mijne zijn.

N.N.

Kerkblad De Zaaier is een uitgave van de
Hervormde Gemeente te Scherpenisse